

ZAKON O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU

Novi Zakon o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije („Sl. glasnik RS“ br. 31/2011) nesumnjivo je nastao kao rezultat potrebe normativnog usklađivanja pravila domaće izvršne procedure sa osnovnim procesnopravnim standardima sadržanim u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, a koji pored ostalog garantuju brz i efikasan postupak naplate potraživanja, kao izraz pune primene principa sudske zaštite subjektivnih građanskih prava.

Od najvažnijih novina predviđenih novim Zakonom o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije („Zakon“), ovom prilikom posebno ukazujemo na sledeće:

- primenu kombinovanog - dvojnog sistema sprovođenja izvršenja, uvođenjem licenciranih izvršitelja („privatni izvršitelji“),
- značajne izmene u pogledu osnova za određivanje izvršenja i to proširivanjem kruga isprava koje se smatraju izvršnim, odnosno verodostojnim ispravama,
- izmene u pogledu obavezne sadržine predloga za izvršenje, kao i neka od novih zakonskih rešenja u okviru postupka po pravnim lekovima,
- novine u domenu instituta izjave o imovini izvršnog dužnika,
- uvođenje Registra sudskih zabrana.

Ovaj zakon se primenjuje od 17.09.2011. godine. Postupci izvršenja i obezbeđenja u kojima je do dana početka primene ovog zakona započeto sprovođenje izvršenja, *okonačće se po odredbama novog zakona.*

I) Uvođenje privatnih izvršitelja

Zakonom se **privatni izvršitelj** označava kao fizičko lice koje imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa da u statusu službenog lica *sprovodi izvršenje* u granicama rešenja o izvršenju i da vrši druga ovlašćenja koja su mu zakonom poverena.

Zakonom se detaljno regulišu postupak i uslovi za imenovanje privatnih izvršitelja, ovlašćenja i dužnosti privatnih izvršitelja, kao i pitanje njihove odgovornosti za prouzrokovanu štetu koja nastane tokom postupka izvršenja.

Kada je reč o samom postupku sprovođenja izvršenja, načelno se može zaključiti da se zakonodavac opredelio za **ravnopravnost između suda i privatnih izvršitelja**, sa izuzetkom sprovođenja izvršenja odluka *u vezi sa porodičnim odnosima* i *u vezi sa vraćanjem zaposlenog na rad*, koje je zadržao u isključivoj nadležnosti suda.

Prelaznim i završnim odredbama Zakona predviđeno je da će privatni izvršitelji početi sa radom u roku od jedne

godine od dana stupanja na snagu zakona, dakle **dana 17.05.2012.** godine.

II) Osnovi za određivanje izvršenja

Novim Zakonom zadržana je ranija podela osnova za određivanje izvršenja na izvršne isprave i verodostojne isprave.

a.

Prethodnim zakonom su kao *izvršne isprave* bile predviđene: **(i)** izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje, **(ii)** izvršna odluka doneta u upravnom i prekršajnom postupku i poravnanje u upravnom postupku, ako glase na ispunjenje novčane obaveze i ako posebnim zakonom nije drugačije određeno, **(iii)** i druge isprave koje su zakonom određene kao izvršne isprave.

Zakon zadržava princip enumeracije u određivanju izvršnih isprava, s tim što se pod izvršnom ispravom, pored navedenih, sada smatra i:

- izvod iz registra založnih prava na pokretnim stvarima i pravima i izvod iz registra finansijskog lizinga koji sadrži podatke o ugovoru o finansijskom lizingu i predmetu finansijskog lizinga;
- ugovor o hipoteci, odnosno založna izjava, sačinjena saglasno propisima kojima se uređuje hipoteka;
- usvojen plan reorganizacije u stečajnom postupku, čije je usvajanje potvrđeno odlukom suda;
- izvršna odluka koja je potvrđena kao Evropska izvršna isprava (izvršenje na osnovu ove vrste odluke primenjuje se od dana sticanja članstva Republike Srbije u EU);

b.

Za razliku od dosadašnjeg zakona, novim Zakonom proširen je krug verodostojnih isprava, pa se, pored dosadašnjih verodostojnih isprava, izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja može odrediti i na osnovu:

- menice i čeka, odnosno fakture **stranog lica,**
- obračuna kamate sa dokazima o osnovu dospelosti i visini potraživanja,
- privremene ili okončane situacije u vezi sa izvršenim građevinskim radovima,
- obračuna o nagradi i naknadi advokata.

Značajnu novinu predviđa i uslov da se prilikom podnošenja predloga za izvršenje uz fakturu mora dostaviti **otpremnicu ili drugi pismeni dokaz da je izvršni dužnik obavešten o nastaloj obavezi.** Jasna je potreba da sudska praksa u što bližoj budućnosti precizno definiše koji su to „drugi pismeni dokazi“ kojima

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojslava Katić, Danijela Stanić, Magda Braun / **Br. 36/11**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

će poverioci dokazivati navedenu činjenicu.

Važno je istaći da Zakon predviđa da kada se iz verodostojne isprave ne može utvrditi kada odnosno da li je potraživanje dospelo, izvršenje će biti određeno **samo ukoliko je poverilac sudu podneo pismeni dokaz** da je izvršnog dužnika pozvao da ispuni dospelu obavezu u naknadno ostavljenom roku.

III) Neke od novina u domenu sadržine predloga za izvršenje i pravnih lekova u izvršnom postupku

a.

Imajući u vidu dosadašnje zakonsko rešenje po kome se u predlogu za izvršenje obavezno navode sredstva i predmeti izvršenja, važnu novinu predstavlja odredba Zakona po kojoj izvršni poverilac može podneti predlog za izvršenje sa „paušalnim“ zahtevom da se izvršenje **sprovede na celokupnoj imovini izvršnog dužnika**, ili uz predlog podnese **zahtev za dobijanje izjave o imovini dužnika**, bez navođenja sredstva i predmete izvršenja. U tom slučaju, sud određuje izvršenje/obezbeđenje bez navođenja sredstva i predmeta izvršenja, te nakon kasnije identifikacije imovine izvršnog dužnika, iste određuje svojim zaključkom.

Sa druge strane, ako u rešenju o izvršenju sredstvo i predmeti izvršenja nisu navedeni, **privatni izvršitelj** sprovodi izvršenje na osnovu svog zaključka i to na sredstvima i predmetima izvršenja kojima se najpovoljnije ostvaruje namirenje izvršnog poverioca.

b.

Za razliku od ranijih zakonskih rešenja, novim Zakonom **prigovor** je predviđen kao jedino pravno sredstvo, a koji se u postupku izvršenja i obezbeđenja sada može izjaviti u roku od **pet radnih dana** od dana dostavljanja rešenja o izvršenju.

Imajući u vidu da uredno dostavljanje predstavlja *condicio sine qua non* nastupanja važnih procesnopравnih posledica, ističemo i da novi Zakon sadrži značajne izmene u pogledu **dostavljanja rešenja i drugih pismena**.

Naime, ukoliko dostavljanje nije bilo moguće izvršiti na adresu sedišta izvršnog dužnika koji je pravno lice ili preduzetnik, odnosno adresu prebivališta ili boravišta ukoliko je dužnik fizičko lice, ni po isteku roka od 5 radnih dana od dana upućivanja pismena, dostavljanje se vrši *isticanjem pismena na oglasnu tablu suda*. Izuzetno, ukoliko je predmet dostavljanja rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, pokušaće se ponovna dostava nakon 15 dana, te ukoliko ni nova dostava ne bude uspešna, dostavljanje se vrši isticanjem na oglasnu tablu suda. Smatra se da je uredna dostava izvršena po isteku 5 radnih dana od dana isticanja na oglasnoj tabli suda.

Takođe, posebno ukazujemo na važnu novinu kojom je uvedena obaveza izvršnog dužnika da u prigovoru iznese sve razloge pobijanja, odnosno **uz prigovor priloži sve pisane isprave na kojima dokazuje navode iz**

prigovora (npr. ukoliko tvrdi da je svoju obavezu izvršio, dužan je dostaviti nalog za plaćanje u pisanoj ili elektronskoj formi i dr.), **pod pretnjom obijanja prigovora** rešenjem suda.

IV) Izjava o imovini izvršnog dužnika

Za razliku od dosadašnjeg zakonskog rešenja, novim Zakonom je predviđeno da izvršni poverilac sa novčanim potraživanjem, a koji je prethodno pokrenuo postupak izvršenja ili obezbeđenja, može pred sudom nadležnim za određivanje izvršenja da podnese zahtev za dobijanje izjave o imovini izvršnog dužnika, kako **uz predlog za izvršenje, tako i u toku izvršnog postupka, sve dok izvršni postupak ne bude okončan.**

U smislu navedene zakonske odredbe, nalazimo da ratio legis novog zakonskog rešenja leži u intenciji zakonodavca da omogući izvršnom poveriocu da u najranijoj fazi izvršnog postupka dođe do saznanja o svim dužnikovim stvarima i pravima na kojima se potencijalno može sprovesti izvršenje.

V) Registar sudskih zabrana

Zakonom se uvodi Registar sudskih zabrana kao jedinstvena, javna evidencija koja sadrži podatke o privremenim merama kojima se zabranjuje otuđenje i opterećenje pokretnih stvari, nepokretnosti ili stvarnih prava na nepokretnostima, odnosno nepokretnosti na koje je upravljeno potraživanje, pod uslovima propisanim Zakonom.

Zakonom se vođenje Registra sudskih zabrana poverava Agenciji za privredne registre Republike Srbije.

Jednu od novina u Zakonu predstavlja uvođenje obaveze izvršnog poverioca da bez odlaganja zatraži upis izrečene privremene mere u Registar sudskih zabrana, na osnovu čega se izvodi zakonska pretpostavka **da su od trenutka upisa sva treća lica upoznata sa postojanjem zabrane i da se niko ne može pozivati da mu podaci koji su upisani u Registar nisu bili poznati.**